

## 29. Jun. 1846

### FACTS

Date:

29. Jun. 1846

Page number:

Dagbog G, side 81-84

### TRANSCRIPTION

Brügge 29 Juny 1846.

Jeg maatte atter til Hospitalet, der gjemmer de mageløse Skatte af Memmeling.<sup>1</sup> Custoden troer jeg syntes godt om, at jeg kom igjen, som han overhovedet er en af de menneskeligste, jeg har truffet paa blandt denne Klasse [overstreget: af] der som oftest baade i Sind og Skind ligne Bindehund. Jeg købte mig en rar lille Bog, som Verten her alt laante mig iaftes, og som jeg studerede til langt ud paa Natten. Der har jeg en omstændelig Beskrivelse af alle disse Billeder, og tillige de faae Træk, man har tilbage af det kjære Menneskes Liv. Jeg vilde ønske at jeg kunde finde en lignende om Qvintin Mezzys.<sup>2</sup> – Jeg var to Gange i Cathedralen St Sauveur for at see Memmelings Hyppolyt,<sup>3</sup> men forgjæves, der var stor Tjeneste med Prosessioner og Biskopper o s v, og her i de nordligere Lande har Catholicismen bestandig noget saa strengt alvorligt, at jeg ømmer mig ved under Tjenesten at gaae om i kunstæstetisk Betragtning; i Italien, skjøndt jeg der altid viste deres Cultus behørig Agtelse, saa følte man dog det generede dem ikke i mindste Maade. – Senere saae jeg den prægtige Camin i palais de la justice. •82•

Det skylder jeg Brügge: at tilstaae den var mig, dels ved sit middelalderlige Præg, dels ved sine Billeder af Memmeling og van Eyck – den kjæreste af Belgiens Byer. Maa man end indrømme, at disse Kunstnere i Skjønhed og "stor Stil" maa vige for Perugino og Francia, Bellini og Bergognone saa er det dog en rar Fornemmelse man har ved at betragte Grundtypen i disse Skikkelser, det er Kjød af vort Kjød og Blod af vort Blod, det er den nordiske, blege og blye Skjønhed, maaskee mere Sjælens end Legemets. Gjorde ikke allerede Lucas Kranach i Rom det Indtryk paa mig og Memmeling og Holbein i Florenz. Denne fine, blonde Qvindelighed, som kun hos Italienerne er tilstæde i enkelte Glimt, som en Anelse, den er her Grundtypus. Jeg undtager naturligviis Raphael, thi hvordan skulde jeg anderledes udtrykke Karakteren i Madonna og Catarina i Impanataen, Madonna med Stillitsen og Madonnæ Kroning o s v. o s v. Men han er ogsaa Underbarnet i Kunstens Verden, over al Beskrivelse, o! at disse Øine fik at see hans vidunderlige Billeder, det skal de aldrig glemme! – •83•

Efter at have seet van Eyck, Qvintus Mezzys, Memmeling, Abrecht Dürer, Lucas Cranach og Holbein er jeg utilbøielig til at indrømme Italienerne mere, end: [at] de have havt en rigere, skjønnere Natur at støtte dem til, en Fordeel saa stor maaskee rigtignok, at denne Omstændighed skabte hos dem den deilige Blomst i Raphael, mens [overstreget: vi] Landene nord for Alperne kun som de rigeste Blomster fik Rubens og Van Dyck, der som christelige Malere dog kun, selv i deres Hovedværker, ere ringe mod ham. Men jeg for mit Vedkommende har stedse størst Glæde af Knupperne og de vare i Basel og Brügge henrivende deilige, om end de manglede det mildere Solskin for heelt at udfolde dem. – Vi Nordboer, hvordan skal det

gaae os, som først fik en Kunst saa seent, at den allerede andre Steder [for længe siden] havde culmineret? Vi faae aldrig nogen egentlig Barndom, uden den, som hver enkelt Maler har, og, at den maa være ret reen, uskyldig og phantasiriig, det vil jeg da af Hjertet ønske. Nu skal jeg hjem og iagttage de Andre, gjøre mig Umage selv, og vi ville da see, om Noget skal komme frem, der vil være værdt at nævnes og gjemmes, jeg vil haabe det!

●84●

samme Aften i Antwerpen.

Jeg er tilmode som jeg var kommen hjem ved atter at være i det rare Huus her "au courier" med sin gammeldags ærlige Tone, med de mange jævne, rare Folk, der komme frem allevegne fra som hos Købkes<sup>4</sup> i gamle Dage. Inat Kl 2 kunde jeg komme bort til Rotterdam, men saa iilsomt behøver jeg heller ikke at tage det, og jeg bliver da her i Ro imorgen, haabende en Leilighed den følgende Dag. – Kl 5 tog jeg fra Brügge og var her Kl: 9¼. Hvad jeg nu dog bebreider mig [ei] at have seet er: Qvintin Mezzys Billed<sup>5</sup> samt Raadhuset i Löwen og Memmelings Hippolyt i Formiddags – og hvad der er af de kjedelige Uheld, at Samlingen i Brüssel ikke var visibel. Ellers har Belgien givet mig herlige Nydelser, og jeg ønsker kun: at Holland overhovedet maa byde mig flere reent naturalistiske Ting og færre historiske Billeder; jeg er saa gridsk paa Potter, Everdingen, Ruisdal, Cuïp og hvad de hedde alle de herlige Karle, som endnu ikke ret ville frem.

---

<sup>1</sup> Hans Memling (ca. 1430-1494).

<sup>2</sup> Quentin Metsys (1466-1530).

<sup>3</sup> Maleriet tilskrives nu Dieric Bouts og findes i katedralmuseet.

<sup>4</sup> Maleren Christen Købkes forældre, bagermester Peter Berendt Købke og Cecilia Margrethe Købke, født Petersen, havde indtil 1833 boet på Kastellet, hvor også Lundbye dengang boede med sin familie.

<sup>5</sup> Nu i Musée Royal des Beaux-Arts, Bruxelles, inv.nr. 2784.

Brügge 29 Junij 1846.

Jeg maatte atter til Hospitallet, der gjenmer  
de mangelose Skatte af Mennemaling. Læsteden  
troer jeg sigtes godt om, at jeg kom igennem, som  
han overhaudet er en af de menneskeligste, jeg  
har truffet paa blandt denne Klasse af den  
sine æftest brøds i kind og kind liges Bindehuden  
de. Jeg kjøbte mig en rar lille Bog, som  
Visten her alt laante mig i æfter, og som jeg stude  
rede til langt ind paa Natten. Der har jeg en  
om stændelig Beskrivelse af alle disse Billeder,  
og tillige de faae Træk, man kan tilhænge  
af det kjære Menneskes Liv. Jeg vilde ønske  
at jeg kunde finde en lignende om Quintin  
Meysens. - Jeg var to Gange i Cathedralen: St.  
Sauveur for at see Mennemalings Blyppoligt,  
men forgyver, der var stor Tjeneste med Pro  
sessioner og Biskopper osv, og her i de nord  
lige Lande her Catholicismen bestandig noget  
saa strengt alvorligt, at jeg ender mig ved  
minde Tjenesten at gaa om i kinst æstetisk  
Betragtning; i Staden, skjønt jeg der altid viste  
deres Cultur bekjendte Aftale, saa fælte man dog  
det generelt den ikke i mindste Maade. - Senere  
saw jeg den prægtige laurim: palais de la justice.

Det skylder jeg Brøgger: at tilstaae den var  
mig, dels ved et snidsejls alder lige Træg,  
dels ved sine Billeder af Memmelings  
saa Eyck - den kjæreste af Belgiens Rys.  
Maa man end indseerne, at disse Kunstnere  
i Skjæbne og "stor Stil" maa især ses i  
ne og Francia, Bellini og Bergamone  
saa er det dog en rar Fornemmelighed man  
har ved at betragte Grundtypen i disse Skikkel-  
ser, det er Kjød af rent Kjød og Blod af rent  
Blod, det er den morske, blege og blide  
Skjæbne, maaskee enere Sjæle og Legems-  
gjæde ikke allerede Lucas Kraach: Den det  
indtryk paa mig og Memmelings og Malherin  
i Florenz. Denne fine, bløde Grundelighed,  
som kun hos Malherin er tilstede i enkel-  
te Glimt, som en Andelse; den er her Grund-  
typus. Jeg indtager naturligvis Papst, thi  
hvordan skulde jeg anderledes indtrykke Karak-  
teren i Madonna og Catarina; Inspanataen,  
Madonna med Stilleben og Madonna Kroning  
o. s. v. o. s. v. Men her er ogsaa Underbarhet  
i Kunstens Vordue, over al Beskrivelse, o!  
at disse Fine fik at see hans endeløse  
Billeder, det skal de aldrig glemme! -

Efter at have set van Eyck, Pinturicchio, Menges,  
Mening, Albrecht Dürer, Lucas Cranach og Holbein  
er jeg tilbøjelig til at indrømme Italienerne  
mere, end: de have haft en rigere, og skønnere  
Natur at støtte dem til, en Fordel. saa stor man  
skoe sigtjvæk, at derum Omstændighed skæbte  
der den den delige Blomst i Raphael, mens  
i Landene mod for Alperne kun som i rige  
de Blomster fik Titians og Van Eyck, der som  
christelige Malere af him, alle i deres hovedværker,  
er rige mod hans. Men jeg for mit Vedkommende  
har stadig stort Gled af Kunstværkerne og de bare  
i Basel og Brügge kendende Lige, om end de  
manglende det mildere Salskin for helst at indfælt  
dem. — Vi Nordboer, hvad en skal det gaa ud,  
en først fik en Kunst saa reent, at den allerede  
andre Sted <sup>for Gængs giden</sup> havde culmineret? Vi have af den no  
gen egentlig Berømt, inden den, som blev en  
helt Maler her, og, at den maa være ret reent,  
indbyldig og phantasierig, det vil jeg da af Hjertet  
ønske. Nu skal jeg høre og sejtage de Andre,  
give mig Mney selv, og vi vil da se, om  
Nyet skal komme frem, der vil være værdt at  
medles og glemmes, jeg vil haabe det!

Samme Aften i Antwerpen.

Dy er tilmedt, som j<sup>i</sup> var kommen hjem  
med etter at være i det rare Altes her, an  
coursiers" med sin gammel dags ærlige Tone,  
med de mange sønne, rare Folk, der  
komme frem alle vegne fra som hos Kåb  
kes i gamle Dage. Endt Kl 2 kunde j<sup>i</sup>  
hemme bort til Rotterdam, men saa i ilsonet  
bekoer j<sup>i</sup> heller ikke at tage det, og j<sup>i</sup> bliver  
sa her i No isomorgue, haabend. en Leilighed  
den følgende Dag. — Kl 4 tog j<sup>i</sup> fra Brügge  
og var her Kl. 9<sup>1</sup>/<sub>4</sub>. Hvad j<sup>i</sup> nu dy betrei  
der mig det have seet er: Justin Meppijs  
Billed samt Naadhuset i Louwen og Mem  
melings klippelyt i Formiddags. — og hvad  
der er af de kjedelige Wheld, at Samlingen  
i Brussel ikke var risikel. Ellers her  
Belgien giuet mig kertilge Njdelser, og  
j<sup>i</sup> ønsker kun: at Holland overhovedet  
maa lide mig flere saant naturaliste  
ske Ting og fjerne historiske Billeder;  
j<sup>i</sup> er saa glad paa Patter, Lucdingen, Pius  
Sal, Cuij og hvad de hedde alle de kertilge  
Karle, som end nu ikke nok ville frem.